

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard
Coloniæ Agrippinæ, 1739

XXXV. De pactis. D. 8. S. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

opposito, de quo actum in Nucl. Theol.
Exam. 26. n. 8. §. 5.

TITULUS XXXV.

De Pactis.

1. Quæ de Pactis seu Contractibus in generaliter hinc tradunt Canonistæ, videtur in Nucl. Theol. *Exam. 13. & seq.* Quibus adde, PACTUM celeberrimè dividi in *Nudum*, quod in sola paciscentium conventionem consistit, paritque obligationem in foro interno; nam *c. 1. h. t.* dicitur: „Pacta sunt servanda. Et *c. 3.* Studiosè agendum est, ut ea, quæ promittuntur, operari compleantur: & *Vestitum*, quod præ conventionem partium habet aliud iuramentum administratum, ratione cuius actio civilis in foro externo oritur, ut si vestiatur stipulatione, quæ olim fieri debebat interrogatione unius & responsione alterius v. g. *Promittis, te mihi tantum daturum. Promitto.* Hodie plerùmque vestitur pacta vel per publicum Instrumentum Notarii, vel per simplicem scripturam manu promissoris subscriptam cum Consule & die.

2. I. In Decret. specialiter reprobantur pacta sequentia. C. 4. „Cum Publius Clericus & Monasterium A. in causa inter-

„ ipsos super Capella L. convenissent in-
 „ ter se privatâ auctoritate, ut Publio pro
 „ expensis tres marchæ argenti solveren-
 „ tur, & idem liti cederet, compositionem
 „ istam Pontifex non duxit admittendam,
 „ pro eo, quòd videbatur pravam illicitæ
 „ pactionis speciem continere. Verùm
 „ interveniente Superioris vel Judicis au-
 „ ctoritate posse fieri pactum inter partes, ut
 „ cedens liti beneficiari recipiat aliquid tem-
 „ porale in compensationem expensarum,
 „ aut ob bonum pacis & concordix, non
 „ pro beneficio, tradit Pirrh. *b. t. n. 20.*

3. C. 5. „ Cum quædam Ecclesiæ Cle-
 „ ricis sunt tali tenore concessæ, quòd post
 „ eorum obitum alii nominatim succe-
 „ dant, hujusmodi successiones tam de-
 „ testabiles & iniquas Pontifex fieri pro-
 „ hibet, & omnino frivolas & vanas esse
 „ decernit. Ratio, quia tale pactum in-
 „ ducit votum captandæ mortis alienæ,
 „ quod odiosum & utroque jure reproba-
 „ tum. Item C. 6. „ Cum quidam Clerici, de-
 „ cedentibus Ecclesiarum personis, pa-
 „ ciscerentur pro ipsis Ecclesiis majores
 „ solitisolvere pensiones, ut faciliùs eas-
 „ dem Ecclesias possent adipisci, mandat
 „ Pontifex, ut Ecclesiis taliter obtentis
 „ appell. rem. spolientur, & aliàs pro tan-
 „ tæ præsumptionis excessu severiùs pu-

„niantur. Ratio, quia tale pactum est
„simoniacum.

4. „ C.7. Cum plerique Regulares & sæ-
„culares Clerici, dum vel domos locarent,
„vel feuda concederent, in præjudicium
„parochialium Ecclesiarum pactum adji-
„cerent, ut conductores & feudatarii de-
„cimas eis solverent, & apud eos eligerent
„sepulturam, Pontifex factum hoc repro-
„bat, statuens, ut quidquid fuerit occasio-
„ne hujus pacti perceptum, Ecclesiæ Pa-
„rochiali reddatur. Ratio, quia licet qui-
„vis sibi liberè eligere possit sepulturam,
„etiam extra Parochiam, non tamen ad id
„pacto obligari debet.

5. Denique C.8. statuitur: „Pactiones
„factæ pro quibusdam spiritualibus obti-
„nendis, cum in hujusmodi omnis pactione
„omnisque conventio debeat omnino
„cessare, nullius penitus sunt momenti,
„quod etiam de aliis est dicendum, quæ
„observatæ vergunt in animæ detrimen-
„tum; nam etiam juxta legitimas sanctio-
„nes pactum turpe, rei turpis aut impos-
„sibilis de jure vel de facto nullam obli-
„gationem inducit.

6. II. In 6. h. t. statuit BONIF. VIII. c.1.
„Pactum factum à Regularibus cum Re-
„ctore Parochialis Ecclesiæ, ne aliquos
„vel certos ipsius Ecclesiæ Parochianos

„recipiant ad Ecclesiasticam sepulturam,
 „omnino servare debent; etsi sepulturam
 „liberam habeant à Sede Apost. & illi
 „apud hos elegerint sepeliri. Et C. 3. addit:
 „Cum FF. Minores & alii Mendicantes
 „pacta cum Prælatiſ, Capituliſ & Paro-
 „chiſ inita ſuper juribuſ Parochialibuſ
 „ſervare recuſarent, quòd ſine Genera-
 „lium aut Provincialium conſenſu ſint
 „facta, eo non obſtante conſiſtiones
 „& pacta huiuſmodi de ſuorum Conven-
 „tuum conſilio & aſſenſu facta, debent ab
 „iſiſ Fratribuſ in lociſ, in quibuſ fuerint
 „facta, inviolabiliter obſervari. Verùm
 notat Pirrh. *h. t. n. 14.* hanc Conſtitutio-
 nem eſſe ſublataſ per SIXTUM IV. qui de-
 dit FF. Minoribuſ Privilegium, vi cujuſ
 omnia pacta, etiam à Guardianiſ facta
 contra Statuta vel Conſuetudineſ Ordiniſ
 abſque Generaliſ vel Provincialiſ licentia
 & aſſenſu, ſunt invalida.

7. Item C. 2. ait Pontifex: „Quamviſ
 „pactum patri factum à filia, dum nuptui
 „tradebatur, ut dote contenta nullum ad
 „bona paterna reſreſſum habeat, impro-
 „bet lex civilis; ſi tamen juramento non
 „vinec dolo præſtitum fuerit, ab eadem
 „omnino ſervari debebit, cum non vergat
 „in æternæ ſalutiſ diſpendium, nec redun-
 „det in alteriſ detrimentum. Notat tamen

men

men Pirrh. hinc n. 32. & seq. si filia sit dolo inducta, v. g. si pater dixit, modicas esse facultates suas, cum revera magnæ essent; aut filia sit valde enormiter & multum ultra dimidium læsa, eam posse, petita jura-menti relaxatione, restitutionem in integrum petere, & dein hæreditatem sibi debitam.

TITULUS XXXVI.

De Transactionibus.

I. TRANSACTIONIO est de re dubia & lite incerta & necdum finita, non gratuita pactio, sed aliquo dato & retento, promisso vel remisso. Differt ab *amicabili compositione*, utpote per quam gratis sine ulla hinc inde dato & retento, promisso vel remisso, sicque prorsus amicabiliter à lite receditur. Circa Transactionem in Decret. statuuntur sequentia:

2. C. 1. „ Post salubrem decisionem, i. e. „ transactionem cujusdam controversie „ decernit Pontifex, ut omnia instrumen- „ ta, vel quidquid aliud, quo partes præ- „ scriptionem, vel privilegium, vel quid „ simile probare possent, sit inane & cassa- „ tum, & solâ pactorum seu transactionis „ paginâ validum perpetuumque robur „ accipiat. Ratio, quia juxta *L. Non mino-*